

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาบรรณ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับครู และที่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณ เพื่อค้นหากลุ่มจริยธรรมที่ได้รับความคาดหวังในระดับสูง ทั้งยังศึกษาความสอดคล้องหรือ ขัดแย้งของความคาดหวังของประชากรทั้ง 4 กลุ่มอีกด้วย การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามประกอบด้วย ข้อถามด้านจริยธรรม พื้นฐาน จำนวน 41 ข้อ และด้านจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะจำนวน 39 ข้อ ลักษณะ ของแบบสอบถามเป็นข้อถามที่มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยให้กลุ่มตัวอย่างระบุความคาดหวัง ว่าจริยธรรมในแต่ละข้อสำคัญสำหรับครูเพียงใด และควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณเพียงใด ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ที่ได้จาก กรรมการร่างจรรยาบรรณ ของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 42 คน ครูในกรุงเทพมหานครจำนวน 420 คน นักเรียน (มัธยม 2 มัธยม 5) จำนวน 560 คน และผู้ปกครองจำนวน 420 คน กลุ่มตัวอย่างรวบรวมจากเขตกรุงเทพมหานคร รวม 1,442 คน นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมได้มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความคาดหวังแต่ละข้อ วิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการ ทางสถิติโดยใช้เครื่องมือโครคอมพิวเตอร์ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนน เฉลี่ยความคาดหวังของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม โดย F-test และศึกษาว่ากลุ่มใดคาดหวัง แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 โดยเทคนิคของเซฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

1. ความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาบรรณ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มี ต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับครู

ความคาดหวังของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม อยู่ในระดับสูง คือ สำคัญอย่างยิ่ง 12 ข้อ สำคัญมาก 67 ข้อ และสำคัญพอควร 1 ข้อ จริยธรรมที่ได้รับความคาดหวังสูงสุดได้แก่

มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่นอกราชการบังหลวง และที่ได้รับความคาดหวังต่ำสุดได้แก่ ไม่รังแกสัตว์
จริยธรรมที่ได้รับความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่งจำนวน 12 ข้อ มีดังนี้

1.1 ค่านจริยธรรมพื้นฐาน

1.1.1 หมวดความซื่อพื้นฐานที่ควรละเว้น ได้แก่

ไม่ยุ่งยักคนให้เกิดความแตกร้างกัน ($\bar{X} = 4.59$)

ไม่ประพฤติตนเสเพลเป็นนักเลงการพนันหรือชอบอบายมุข
($\bar{X} = 4.58$)

ไม่ลักทรัพย์ ($\bar{X} = 4.58$)

ไม่ทำผิดเรื่องชู้สาว ($\bar{X} = 4.54$)

1.1.2 หมวดคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่สำคัญและหลักในการดำเนินชีวิต ได้แก่

มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่นอกราชการบังหลวง ($\bar{X} = 4.72$)

1.1.3 หมวดคุณธรรมและข้อปฏิบัติสำหรับสมาชิกที่ดีของประเทศ ได้แก่

ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (4.56)

1.1.4 หมวดคุณธรรมและข้อปฏิบัติเพื่อชีวิตที่เจริญก้าวหน้า ได้แก่

รักและศรัทธาในอาชีพการงาน อุทิศตนเพื่อศิษย์และการศึกษา
($\bar{X} = 4.51$)

1.2 ค่านจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะ

1.2.1 หมวดคุณธรรมและข้อปฏิบัติพื้นฐานของครูที่ดี ได้แก่

ให้คะแนนอย่างเที่ยงตรง ($\bar{X} = 4.54$)

ไม่ละทิ้งการสอน ($\bar{X} = 4.50$)

แนะนำฝึกอบรมศิษย์ให้เป็นคนดี และเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ
($\bar{X} = 4.50$)

1.2.2 หมวดคุณธรรมและวินัยประจำวิชาชีพ ได้แก่

ไม่นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือเป็นภัย
ต่อมนุษยชาติ ($\bar{X} = 4.55$)

ต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ชู้หน้าประพาศิษฐ์ ($\bar{X} = 4.55$)

2. การเปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับครูของประชากร
ทั้ง 4 กลุ่ม ปรากฏว่า ประชากรทั้ง 4 กลุ่ม มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่
.05 จำนวน 55 ข้อ โดยแตกต่างกันเป็นรายคู่ จำนวน 45 ข้อ สรุปเป็นตอน ๆ ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังของ
ของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม พบว่าจริยธรรมบางข้อได้รับความคาดหวัง
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญดังนี้

2.1.1 จริยธรรมพื้นฐาน พบว่าประชากรคาดหวังไม่แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญจำนวน 14 ข้อ โดยเป็นจริยธรรมในหมวดคุณธรรม
และข้อปฏิบัติเพื่อชีวิตที่เจริญก้าวหน้าจำนวนสูงสุดคือ 7 ข้อ
จริยธรรมที่ได้รับความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่งซึ่ง
ประชากรคาดหวังสอดคล้องกัน ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริตไม่
ฉ้อราษฎร์บังหลวง ($\bar{X} = 4.72$) รักและศรัทธาในอาชีพ
ครูอุทิศตนเพื่อศิษย์และการศึกษา ($\bar{X} = 4.51$)

2.1.2 จริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะพบว่าประชากรคาดหวังไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำนวน 11 ข้อ จริยธรรมก็ได้รับ
ความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่งซึ่งประชากรคาดหวังสอด-
คล้องกัน ได้แก่ ต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ชู้หน้าประพาศิษฐ์
($\bar{X} = 4.55$)

2.2 การเปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่ามีจริยธรรม
ที่ได้รับความคาดหวังแตกต่างกันเป็นรายคู่จำนวน 45 ข้อ เป็นความ
แตกต่างรายคู่ในจริยธรรมพื้นฐานจำนวน 21 ข้อ และในจริยธรรม
สำหรับวิชาชีพเฉพาะจำนวน 24 ข้อ จากการวิเคราะห์โดยทั่วไปพบว่า

ความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาบรรณ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน อยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกันโดยที่ครูคาดหวังค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอื่นโดยเฉพาะด้านจริยธรรมพื้นฐานครูและนักเรียนคาดหวังแตกต่างกันจำนวน 35 ข้อ (ครูคาดหวังสูงกว่านักเรียน 19 ข้อ) นักเรียนและผู้ปกครองคาดหวังแตกต่างกันจำนวน 9 ข้อ กรรมการร่างจรรยาบรรณและครูคาดหวังแตกต่างกันจำนวน 10 ข้อ กรรมการร่างจรรยาบรรณคาดหวังในระดับค่อนข้างต่ำกว่าครู ผู้ปกครอง นักเรียน การวิเคราะห์พอจะสรุปเป็นข้อ ๆ ดังนี้

2.2.1 เปรียบเทียบความคาดหวังระหว่างครูและนักเรียน พบว่าครู

คาดหวังต่อจริยธรรมพื้นฐานสูงกว่านักเรียนจำนวน 11 ข้อ โดยเฉพาะหมวดความซื่อพื้นฐานที่ควรละเว้น ครูคาดหวังสูงกว่านักเรียนจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ไม่ทำผิดเรื่องชู้สาว เว้นสิ่งเสพติดให้โทษสุราของมีนเมา ไม่คบคนชั่วเป็นมิตร ไม่รังแกสัตว์ นักเรียนคาดหวังต่อจริยธรรมพื้นฐานสูงกว่า ครู 2 ข้อ ได้แก่ เป็นผู้มีน้ำใจเมตตากรุณา ปรารถนาดีและห่วงใยผู้อื่น ด้วยความจริงใจ ไม่เห็นแก่ได้โดยคิดเอารักเอาเปรียบผู้อื่น

นักเรียนคาดหวังต่อจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะสูงกว่าครูจำนวน 14 ข้อ โดยเฉพาะหมวดคุณธรรมและข้อปฏิบัติพื้นฐานของครูที่ดี นักเรียนคาดหวังสูงกว่าครูจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ให้คะแนนอย่างเที่ยงตรง (นักเรียนคาดหวังข้อนี้สูงกว่าครู ผู้ปกครอง และกรรมการร่างจรรยาบรรณ) แนะนำฝึกอบรมศิษย์ให้เป็นคนดีและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ปฏิบัติต่อศิษย์อย่างเสมอหน้า มีความพยายามที่จะเข้าถึงจิตใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนิทสนมและอยากปรึกษาหรือไต่ถาม มีจิตเมตตาและปรารถนาดีต่อศิษย์ ไม่เสียชื่อเสียงแก่กล่าวคำหยาบ แม้จบการศึกษาไปแล้วก็ยังคอยเอาใจใส่ให้คำปรึกษาและเป็นที่ยังได้ ครูคาดหวังต่อจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะสูงกว่านักเรียนจำนวน 8 ข้อ โดยเป็นหมวดคุณธรรมและวินัยประจำวิชาชีพจำนวน 5 ข้อ

2.2.2 เปรียบเทียบความคาดหวังระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน
กับกรรมการร่างจรรยาบรรณ พบว่าโดยทั่วไป กรรมการร่าง
จรรยาบรรณคาดหวังต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับครูในระดับต่ำ
กว่าครู ผู้ปกครอง นักเรียน โดยต่ำกว่า ครู ผู้ปกครอง
นักเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำนวน 7 ข้อ เป็นจริยธรรม
สำหรับวิชาชีพ เฉพาะจำนวน 5 ข้อโดยอยู่ในหมวดคุณธรรม
และข้อปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนที่จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ สอนอย่าง
มีหลักการเอาใจใส่ในการสอนอย่างถูกวิธีและได้ผลดี ไม่สูบบุหรี่หรือเคี้ยวหมากฝรั่งขณะทำการสอน มุ่งสอนให้นักเรียนรู้อย่าง
จริงนำไปปฏิบัติได้จริงและสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ
การงานพึ่งพาตนเองได้ สอนด้วยความจริงมุ่งอธิบายเหตุผล
และเนื้อหา ความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาบรรณที่มีต่อ
จริยธรรมพื้นฐานที่สำคัญอยู่ในระดับค่อนข้างสูงโดยเฉพาะหมวด
คุณธรรมและข้อปฏิบัติสำหรับสมาชิกที่ดีของประเทศ

2.2.3 เปรียบเทียบความคาดหวังของประชากรบางกลุ่มที่มีต่อจริยธรรม
ที่สำคัญสำหรับครู มีดังนี้

ก. ครูคาดหวังต่อจริยธรรมพื้นฐานที่สำคัญสำหรับครูในระดับสูง
และคาดหวังสูงกว่า ผู้ปกครอง นักเรียน กรรมการร่าง
จรรยาบรรณ จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ มีความนับถือตนเองและ
เชื่อมั่นตนเอง

ข. นักเรียนคาดหวังต่อจริยธรรมสำหรับวิชาชีพ เฉพาะที่
สำคัญสำหรับครูในระดับสูง และคาดหวังสูงกว่า ครู
ผู้ปกครอง กรรมการร่างจรรยาบรรณ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่
ให้คะแนนอย่างเที่ยงตรง ให้อภัยและไม่อาฆาตเคียด

ค. ครูและกรรมการร่างจรรยาบรรณมีความคาดหวังค่อนข้างใกล้เคียงกัน คือ มีความคาดหวังต่อจริยธรรมพื้นฐานในระดับ

สูง โดยคาดหวังสูงกว่า ผู้ปกครองและนักเรียนจำนวน
1 ข้อ ได้แก่ มีความมัธยัสถ์ รู้จักออม คำนึงตนเรียบ-
ง่ายเหมาะแก่วิชาชีพ

3. ความคาดหวังและเปรียบเทียบความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาบรรณ ครู
ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อจริยธรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณ

3.1 ความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาบรรณ ครู ผู้ปกครอง และ
นักเรียนที่มีต่อจริยธรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณอยู่ในระดับสูงโดย
คาดหวังว่าควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณอย่างยิ่ง 3 ข้อ ได้แก่

ไม่ประพฤติชั่วเสเพลเป็นนักเลงการพนันหรือชอบอบายมุข ($\bar{X} = 3.51$
อยู่ในหมวดความชั่วพื้นฐานที่ควรละเว้น)

มีความซื่อสัตย์สุจริตไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ($\bar{X} = 3.62$ อยู่ในหมวด
คุณธรรมพื้นฐานที่สำคัญและหลักในการดำเนินชีวิต)

ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ($\bar{X} = 3.51$ อยู่ใน
หมวดคุณธรรมและข้อปฏิบัติสำหรับสมาชิกที่ดีของประเทศ)

ประชากรคาดหวังให้กำหนดเป็นจรรยาบรรณจำนวน 76 ข้อ และไม่แน่ใจ
1 ข้อ ได้แก่ ไม่รังแกสัตว์

3.2 เปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณ
ของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ปรากฏว่า ประชากรคาดหวังแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำนวน 72 ข้อ โดยมีความแตกต่างเป็นรายคู่
จำนวน 67 ข้อ (เป็นจริยธรรมพื้นฐานจำนวน 34 ข้อ เป็นจริยธรรม
สำหรับวิชาชีพเฉพาะ 38 ข้อ) โดยทั่วไปพบว่านักเรียนและ
ผู้ปกครองคาดหวังในระดับสูงกว่าครู กรรมการร่างจรรยาบรรณ โดย
เฉพาะด้านจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะ การวิเคราะห์พอสรุป
ได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

3.2.1 ครูคาดหวังต่อจริยธรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาครูในระดับต่ำกว่านักเรียนจำนวน 51 ข้อ (เป็นจริยธรรมพื้นฐานจำนวน 22 ข้อ จริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะ 29 ข้อ) โดยทั่วไปครูคาดหวังสูงกว่ากรรมการร่างจรรยาครูโดยเฉพาะด้านจริยธรรมพื้นฐานครูคาดหวังสูงกว่ากรรมการร่างจรรยาครูจำนวน 23 ข้อ แต่ครูมีความคาดหวังในระดับต่ำกว่านักเรียน ผู้ปกครองโดยเฉพาะในจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะ ซึ่งครู กรรมการร่างจรรยาครู คาดหวังต่ำกว่านักเรียน ผู้ปกครองจำนวน 22 ข้อ

3.2.2 กรรมการร่างจรรยาครูคาดหวังต่อจริยธรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาครูในระดับต่ำกว่าครู ผู้ปกครอง นักเรียน จำนวน 34 ข้อ (เป็นจริยธรรมพื้นฐานจำนวน 22 ข้อ เป็นจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะ 12 ข้อ) และคาดหวังในระดับต่ำกว่านักเรียน ผู้ปกครองจำนวน 57 ข้อ

3.2.3 ผู้ปกครองและนักเรียนมีความคาดหวังต่อจริยธรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาครูสอดคล้องกันทุกข้อ

4. ศึกษาความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาครู ครู ผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อจรรยาครูของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และเปรียบเทียบกับจริยธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูตามความคาดหวังของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม

4.1 ความคาดหวังและเปรียบเทียบความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาครู ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ที่มีต่อจรรยาครู ปรากฏว่าความคาดหวังของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม อยู่ในระดับสูง คือ สำคัญอย่างยิ่ง 8 ข้อ และสำคัญมาก 21 ข้อ จรรยาครูที่ได้รับความคาดหวังในระดับสูงสุดได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริตไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ($\bar{X} = 4.72$) และที่ได้รับความคาดหวังต่ำสุดได้แก่ มีความมั่งคั่ง มีฐานะ รุ่งเรือง ร่ำรวย เหมาะแก่วิชาชีพ จรรยาครูที่ได้รับความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่ง 8 ข้อ มีดังนี้

4.1.1 หมวดอุดมการณ์ครู ได้แก่

รักและศรัทธาในอาชีพครู อุทิศตนเพื่อศิษย์และการศึกษา

($\bar{x} = 4.51$)

4.1.2 หมวดเอกลักษณ์ของครู ได้แก่

ให้คะแนนอย่างเที่ยงตรง ($\bar{x} = 4.54$)

4.1.3 หมวดมาตรฐานการปฏิบัติตนของครู ได้แก่

มีความซื่อสัตย์สุจริตไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ($\bar{x} = 4.72$)

ไม่ยุยงผู้อื่นให้เกิดความแตกร้าวกัน ($\bar{x} = 4.59$)

ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ($\bar{x} = 4.56$)

ต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าประพฤติชั่ว ($\bar{x} = 4.55$)

ไม่นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ทางทุจริตหรือเป็นภัย

ต่อมนุษยชาติ ($\bar{x} = 4.55$)

ไม่ละทิ้งการสอน ($\bar{x} = 4.50$)

จากการเปรียบเทียบความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาครู ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ที่มีต่อจรรยาครู ผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าประชากรมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน 12 ข้อ เป็นความแตกต่างรายคู่จำนวน 9 ข้อ ครูและนักเรียนคาดหวังแตกต่างกัน จำนวน 8 ข้อ (ครูคาดหวังในระดับสูงกว่านักเรียน 5 ข้อ) กรรมการร่างจรรยาครูคาดหวังในระดับต่ำกว่านักเรียน 3 ข้อ และต่ำกว่า ครู ผู้ปกครอง นักเรียน 1 ข้อ ได้แก่ ให้คะแนนอย่างเที่ยงตรง (จรรยาข้อนี้ที่นักเรียนคาดหวังในระดับสูงกว่าประชากรกลุ่มอื่นทั้ง 3 กลุ่ม) ครู กรรมการร่างจรรยาครูคาดหวังในระดับสูงกว่า ผู้ปกครอง นักเรียน จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ รู้จักอดออม ดำรงตนเรียบง่ายเหมาะสมแก่วิชาชีพ

4.2 เปรียบเทียบจรรยาครูของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกับจริยธรรมที่ได้รับ ความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่ง

จากการวิเคราะห์พบว่า จรรยาครูได้รับความคาดหวังในระดับสูง คือ ระดับสำคัญ อย่างยิ่ง 8 ข้อ สำคัญมาก 21 ข้อ ปรากฏว่า จริยธรรมจากแบบสอบถามที่ได้รับความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่งซึ่งไม่ระบุในจรรยาครูมีจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ไม่ประพฤติตนเสเพลเป็นนักเลงการพนันหรือชอบอบายมุข ($\bar{X} = 4.58$ อยู่ในหมวดความชั่วพื้นฐานที่ควรละเว้น)

ไม่ลักทรัพย์ ($\bar{X} = 4.58$ อยู่ในหมวดความชั่วพื้นฐานที่ควรละเว้น)

ไม่ทำผิดเรื่องชู้สาว ($\bar{X} = 4.54$ อยู่ในหมวดความชั่วพื้นฐานที่ควรละเว้น)

แนะนำฝึกอบรมศิษย์ให้เป็นคนดีและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ($\bar{X} = 4.50$ อยู่ในหมวดคุณธรรมและข้อปฏิบัติพื้นฐานสำหรับครูที่ดี)

อภิปรายผล

1. ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าจริยธรรมที่ได้รับความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนใหญ่เป็นจริยธรรมพื้นฐานโดยเฉพาะหมวดความชั่วพื้นฐานที่ควรละเว้นซึ่งได้แก่ ไม่ประพฤติตนเสเพลเป็นนักเลงการพนันหรือชอบอบายมุข ไม่ลักทรัพย์ ไม่ทำผิดเรื่องชู้สาว แสดงว่าสังคมให้ความสำคัญต่อจริยธรรมซึ่งเป็นพื้นฐานของคนดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของครูไทยแต่ดั้งเดิมก็คือลักษณะของผู้เคร่งครัดศีลธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์ (ธีระ รุญเจริญ และคณะ : 2525) แม้สภาพสังคมจะเปลี่ยนไปแต่ความคาดหวังในตัวครูยังอยู่เช่นเดิม โดยเฉพาะสภาพปัจจุบันซึ่งกำลังมุ่งสร้างเสริมจริยธรรมแก่เยาวชน ครูยังถูกคาดหวังให้เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นพลเมืองตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เรื่องลักษณะครูที่สังคมต้องการซึ่งได้ผลสรุปว่าในการเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างความต้องการให้เด็กมีความรู้ดีกับความประพฤติดี ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าความประพฤติดีสำคัญกว่าเรียนดี ซึ่งความต้องการนี้อาจทำให้คาดหวังครูเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน

นอกจากนี้คนไทยยังมีจิตใจที่ยึดเหนี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อย่างเหนียวแน่น มีความยกย่องบูชาผู้ที่มีความซื่อสัตย์ และยังเป็นชนชาติที่รักความสามัคคี ซึ่งจริยธรรมทั้ง 3 นี้ คนไทยได้ยึดถือปฏิบัติตลอดมาจนเป็นจริยธรรมหลักดังจะพบเป็นจริยธรรมที่ระบุทั่วไปในการฝึกอบรม แผนการศึกษา แนวปฏิบัติตนเป็นคนดี และอื่น ๆ

จริยธรรมสำหรับวิชาชีพ เฉพาะซึ่งได้รับความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่ง ก็ล้วนแต่เป็นวินัยครู ซึ่งหากฝ่าฝืนจะได้รับการลงโทษสถานหนัก (วินัยตามระเบียบประเพณี ของครู พ.ศ. 2506) ได้แก่ อุทิศตนเพื่อศิษย์และการศึกษา ไม่ละทิ้งการสอน รักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าประพฤติชั่ว

จากการที่สังคมคาดหวังให้ครูมีจริยธรรมจำนวน 12 ข้อ ในระดับสำคัญอย่างยิ่ง คือ ต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดไม่มีการละเว้น และคาดหวังจริยธรรมอีก 67 ข้อ ในระดับสำคัญมากคือยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดแต่หากจำเป็นจริง ๆ อาจยกเว้นได้ ผลสรุปนี้แสดงให้เห็นว่าสังคมต้องการให้ครูเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน แต่ก็ยังยอมรับว่าครูคือมนุษย์ ปุถุชนจึงมิได้คาดหวังให้ครูปฏิบัติจริยธรรมทุกข้อในระดับสูง

2. ในการเปรียบเทียบความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาครู ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ที่มีต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับครู พบว่า

2.1 ครูและนักเรียน มีความคาดหวังแตกต่างกันมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากครู มีความคาดหวังต่อจริยธรรมพื้นฐานในระดับสูงกว่านักเรียนขณะที่นักเรียน คาดหวังต่อจริยธรรมสำหรับวิชาชีพ เฉพาะในระดับสูงกว่าครู ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนจะคาดหวังต่อจริยธรรมที่มีผลกับตัวนักเรียนเองในระดับสูง เช่น ให้คะแนนอย่างเที่ยงตรง ปฏิบัติต่อศิษย์อย่างเสมอหน้า มีความพยายามที่จะเข้าถึงจิตใจนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดความสนิทสนมและอยากปรึกษาหรือไต่ถาม มีจิตเมตตาและปรารถนาดีต่อศิษย์ ไม่เสียคสึเห็นบนานกล่าวคำหยาบ และอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนที่มีผลกับนักเรียนเอง

2.2 ครูและกรรมการร่างจรรยาครูมีความคาดหวังสอดคล้องกัน ซึ่งแม้ว่าโดยทั่วไปความคาดหวังของครูต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับครูจะอยู่ในระดับสูง ขณะที่กรรมการร่างจรรยาครูมีความคาดหวังค่อนข้างต่ำ แต่เมื่อวิเคราะห์

เทียบกับประชากรทั้งหมดแล้วพบว่าครูและกรรมการร่างจรรยาบรรณคาดหวังจริยธรรมพื้นฐานในระดับสูงและคาดหวังจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะในระดับต่ำซึ่งทำให้ 2 กลุ่มนี้มีความคาดหวังที่ค่อนข้างสอดคล้องกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางการอาชีพคล้ายคลึงกัน แม้ว่ากรรมการร่างจรรยาบรรณบางท่านจะไม่ใช้ครูแต่หน้าที่การงานก็มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาทำให้มีประสบการณ์ซึ่งเอื้ออำนวยในการมีความคาดหวังที่คล้ายคลึงกัน

2.3. นักเรียนและผู้ปกครองมีความคาดหวังสอดคล้องกันคือ คาดหวังต่อจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะในระดับสูงและเป็นที่น่าสังเกตว่า จะให้ความสำคัญต่อจริยธรรมที่มีผลต่อตัวนักเรียนโดยตรงในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากทั้งนักเรียนและผู้ปกครองเป็นกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายกันในฐานะผู้ที่รับผลจากพฤติกรรมครูจึงทำให้มีความคาดหวังคล้ายกัน

3. จริยธรรมที่ได้รับความคาดหวังในระดับควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณอย่างยิ่งมี 3 ข้อ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริตไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ประพฤติชั่วเสเพลเป็นนักเลงการพนันหรือชอบอบายมุข ยึดมั่นในสถาบันชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ จริยธรรมอีก 76 ข้อได้รับความคาดหวังให้กำหนดเป็นจรรยาบรรณ และไม่แน่ใจ 1 ข้อ ได้แก่ ไม่รังแกสัตว์ แสดงว่าประชากรมีความคาดหวังสูงต่อจริยธรรมพื้นฐาน โดยเฉพาะจริยธรรมที่ได้รับความคาดหวังว่าควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณอย่างยิ่งทั้ง 3 ข้อนี้จัดอยู่ในจริยธรรมพื้นฐานทั้งหมด นอกจากนี้ยังเป็นจริยธรรมที่มีลักษณะเป็นกฎทางสังคมซึ่งมีบทลงโทษอยู่แล้ว ควบเหตุนี้จึงมีผลต่อความคาดหวังให้กำหนดเป็นจรรยาบรรณอย่างยิ่งเพราะในงานวิจัยนี้ หมายถึง ครูต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด หากละเลยมีการลงโทษ จริยธรรมอีก 76 ข้อ ได้รับความคาดหวังในระดับควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณ ซึ่งตามความหมายของกสรวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับความหมายของจรรยาบรรณ คือ ครูต้องปฏิบัติเพื่อเป็นครูที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม

จากการเปรียบเทียบความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาบรรณ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ที่มีต่อจริยธรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณ พบว่า นักเรียนผู้ปกครองมีความคาดหวังในระดับสูงกว่า ครู กรรมการร่างจรรยาบรรณ อาจเนื่องจาก ครูและ

กรรมการร่างจรรยาบรรณเคยชินกับนิยามของจรรยาซึ่งมีขอบเขตโทษหรือบังคับ แต่เป็นเพียงแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งในแบบสอบถามนี้ได้นิยามความคาดหวังในระดับควรกำหนดอย่างไรบ้างว่าเพื่อปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเมื่อละเลยจะมีการลงโทษ จึงทำให้ครู กรรมการร่างจรรยาบรรณคาดหวังในระดับต่ำ ขณะเดียวกันเมื่อนักเรียน ผู้ปกครองให้ความคาดหวังต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับครูในระดับสูงก็ยอมรับการให้กำหนดเป็นจรรยาบรรณในระดับสูงด้วย

4. ในการศึกษาความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาบรรณ ครู ผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อจรรยาบรรณของกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และเปรียบเทียบกับจริยธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูตามความคาดหวังของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม พบว่า

4.1 กรรมการร่างจรรยาบรรณ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน มีความคาดหวังต่อจรรยาบรรณในระดับสูงโดยเฉพาะในหมวดมาตรฐานการปฏิบัติตนของครู ซึ่งได้รับความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่งถึง 6 ข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องจากจรรยาบรรณในหมวดนี้ประกอบด้วยจริยธรรมพื้นฐาน และจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะ ซึ่งได้รับความคาดหวังระดับสำคัญอย่างยิ่งในการตอบแบบสอบถาม

จากการเปรียบเทียบความคาดหวังของกรรมการร่างจรรยาบรรณ ครู ผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อจรรยาบรรณ เป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรทั้ง 4 กลุ่มมีความคาดหวังสูงในระดับใกล้เคียงกันทั้งที่กรรมการร่างจรรยาบรรณคาดหวังต่อจริยธรรมในแบบสอบถามในระดับต่ำกว่า ครู ผู้ปกครอง นักเรียน อาจเนื่องมาจากกรรมการร่างจรรยาบรรณเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการอบรม ประชุมและร่วมสัมมนาเกี่ยวกับจรรยาบรรณ ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้มีผลต่อความคาดหวังที่คณะกรรมการร่างจรรยาบรรณมีต่อจริยธรรมในแบบสอบถามซึ่งคล้ายคลึงกับจรรยาบรรณ

4.2 จากการเปรียบเทียบจรรยาบรรณกับจริยธรรมที่ได้รับความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่ง พบว่าจรรยาบรรณส่วนใหญ่ประกอบด้วยจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเฉพาะ แต่จริยธรรมที่ได้รับความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่งส่วนใหญ่จะเป็นจริยธรรมพื้นฐาน ซึ่งอาจมองคล้ายกับว่า จรรยาบรรณขาดจริยธรรมพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งไป 3 ข้อ ได้แก่ ไม่ประพฤติชั่วเสเพล เป็นนักเลงการพนันหรือชอบอบายมุข ไม่ลักทรัพย์ ไม่ทำผิดเรื่องชู้สาว

แต่จากการวิเคราะห์ความหมายจะเห็นว่าจริยธรรมทั้ง 3 ข้อนี้ ถูกระบุ
ในจรรยาครูที่ว่า ต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าประพฤติชั่ว ซึ่งจรรยา-
ครูข้อนี้มีความหมายและขอบเขตที่กว้างและครอบคลุมจริยธรรมสำหรับครู
หลายข้อ ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะจรรยาครูมีลักษณะเป็นแนวทางในการ
ปฏิบัติ ซึ่งต้องการความรักถนอมและครอบคลุมเพื่อสะดวกในการจำและนำ
ไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1. กลุ่มจริยธรรมที่ได้รับความคาดหวังในระดับสำคัญอย่างยิ่งในผลการวิจัยครั้งนี้
ได้รับมาจากทั้งกลุ่มครู ผู้ปกครอง นักเรียน และกรรมการร่างจรรยาครู น่า
จะได้รับการพิจารณาเป็นหลักปฏิบัติสำหรับครูในบางส่วน และอาจบรรจุไว้ใน
รายละเอียดสำหรับการกำหนดเป็นจรรยาครูอีกเป็นบางส่วน แล้วแต่กรณี
ที่เหมาะสม
2. ควรพิจารณากำหนดจริยธรรมจากความคาดหวังของผู้ปกครอง นักเรียน ในส่วน
ที่แตกต่างจากครู กรรมการร่างจรรยาครู เป็นจรรยาครูในบางส่วน
3. จริยธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ น่าจะได้รับความสนใจในการค้นคว้า
วิจัยเพิ่มเติมขึ้นอีก เช่น หนายความ ตำรวจ ทหาร นักธุรกิจ นักวิจัย เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย